

nersati se sprejemajo in velja
tristopna vrsta:

8 kr., če se tiska 1krat,
12 " " " " 2 " "
15 " " " " 3 " "

Pri večkratnem tiskanju se
ena primerno zmanjša.

Rokopisi

ne vračajo, nefrankovana
pisma se ne sprejemajo.

Naročnino prejema opravništvo
(administracija) in ekspedicija na
Starem trgu h. št. 16.

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemati velja:
Za celo leto . . . 10 gl. — kr
za pol leta . . . 5 " — "
za četrt leta . . . 2 " 50 "

V administraciji velja:
Za celo leto . . . 8 gl. 40 kr
za pol leta . . . 4 " 20 "
za četrt leta . . . 2 " 10 "

V Ljubljani na dom pošiljan
velja 60 kr. več na leto.

Vredništvo v Hlišerjevi ulici
št. 6.

Izhaja po trikrat na teden in
sicer v torek, četrtek in soboto.

Odločitev je blizo.

Kakor smo Slovani sodili, tako se je zgodilo: pridobitev Bosne prouzročuje cel prevrat v notranji politiki. Že v Avstriji vse kuha in vré.

Kaj je početi z Bosno? Pomadjariti se ne dá, ponemčiti tudi ne, tedaj pripade Hrvatski S tem je pa dozorelo tudi vprašanje o vojaški krajini ali Granici in Dalmaciji; združenje teh dežel s Hrvatsko se ne dá dalje zabraniti. Hrvatsko vprašanje je tako na dnevnem redu.

Bolji pa ko je položaj Hrvatov, toliko laglje tudi mi Slovenci dihomo, kakor priča krepka spomenica, ki so jo spisali narodni poslanci kranjskega deželnege zboru do cesarja Pa tudi Čehi so spoznali, da je zdaj prišel čas, ko je treba v akcijo stopiti, in pričeli so zmerno, pa možko in krepko povzdigovati svoj glas za pravo in pravico.

Nasprotno pa je ustavoverna stranka močno oslabela, in Madjari so s svojo turkoljubno politiko čisto osamljeni ostali. Zato se tresejo na Dunaji in v Pešti, da bi ne utegnili napočiti v Avstriji slovanska doba. Madjari se poslužujejo že večkrat skušenega sredstva, in cesarja ter Dunajčane strašijo z madjarsko revolucijo, ako bi se vvedla slovanska politika. V ta namen so osnovali oni tabor v Pešti, kjer zahtevajo, da se vojna iz Bosne nazaj pokliče. Ogerski ministri pa so dali svojo odpoved, da bi državo zopet v tako zadrego spravili, ko lani, ko je Tisza odstopil, in za njim ni hotel nobeden minister postati. Tačas je Tisza svoj namen dosegel, dovolilo se je Madjarom, kar so zahtevali, samo da je ljuti Tisza minister ostal, ker brez njega bi se bil svet podrl. Tudi zdaj bodo to sredstvo porabili. Zahtevali bodo turkoljubno, protislovansko politiko, zahtevali konvencijo s Turčijo, tako da se bo Turkom Bosna nazaj dala, naši vojaki pa nazaj poklicali. Ako pa cesar k temu ne privoli, žugali bodo s puntom, odstopili bodo, in za njimi noben Madjar ne bo hotel vlade prevzeti, kakor lani, pretila bo zmešnjava, ali pa bo treba ogersko ustavo začasno ob veljavo dejati, in poslati generala s krepko močjo kot cesarskega namestnika v Pešto, kar bi bilo Madjarom morda povod, da bi cesarju pokorščino odpovedali.

Misli morda kdo, da si tega vendar ne bodo upali. Pa kdor tako sodi, Madjarov ne pozna. Treba je tudi pomisliti, da so Lahji za vojsko že pripravljeni, in da so lahko Lahji z Madjari zmenjeni in dogovorjeni, kakor leta 1849!

Avstrija je tedaj v jako sitnem položaji: ako se Madjarom ne vda, ako se drži nasproti Turčiji sedanje politike, preti jej velika nevarnost od strani Lahov in Madjarov; ako pa Madjarom vstreže, in vojno iz Bosne nazaj pokliče, nakoplje si pred vso Evropo grozno sramoto na glavo.

Pa še več: v Bosni se bo punt na novo vnel, ker kristjani se Turkom ne bodo več uklonili. Slovani pa ne bodo več mogli mirno gledati, da Turki in Madjari podavijo bosensko kristjansko pleme; Avstrija bi se tedaj postavila v nasprotje z vsim Slovanstvom, če Madjarom odjenja, kar bi bilo pa zanjo še večja nevarnost, nego so Lahji in Madjari.

Kako se zamore Avstrija rešiti iz tega težavnega položaja? Leto 1849 naj jej bode učitelj; kakor je tačas le s pomočjo Rusov premagala Lahe in Madjare, tako je tudi zdaj treba, da se tesno in prijateljsko oklene Rusije, ki je zadosti močna, da jo obvaruje vseh sovražnikov. Ali bodo naši odločilni krogi to spoznali? Ali bodo še dolgo pustili Andrassyje in Auersperge vladati, in Madjarom dovolili Rusijo dražiti, ono Rusijo, ki bi nam zamogla biti edina krepka in nesebična prijateljica? Vederemo — bomo videli!

Iz deželnih zborov.

S e d m a s e j a 5. oktobra.

Poslušalcev ste polni obe galeriji, ko prične deželni glavar sejo s tem, da se spominja včerajšnega godu našega presvitlega cesarja, kteremu poslanci kličejo trikrat slava! Deželni predsednik obljubi, da bo to koj sporočil telegrafično cesarju.

Med vlogami je predlog nekterih poslancev, naj bi deželni odbor se potegnil za to, da bi se občinski pašniki po Kranjskem kmalu razdelili, — predlog g. Pakiža in tovarišev o tem da bi se okraju ribniškemu, kočevskemu in laškemu odpisalo kaj davka, — in pa sledeča adresa narodnih poslancev do presvitlega cesarja:

Adresa

katero so narodni poslanci v deželnem zboru Kranjskem 5. t. m. do Nj. Veličanstva nasvetovali, se glasi:

Vaše ces. in kraljevo apost. Veličanstvo!

Najvdanejši deželni zbor kranjske vojvodine, začeni novo dobo zborovanja, se bliža Najvišjemu prestolu Vašega ces. in kr. apost. Veličanstva, da na novo potrdi starodavno zvestobo in udanost do svojega vladarja in njegove presvitle rodovine.

Pred vsem Vašemu Veličanstvu izrekamo svojo najtoplejšo zahvalo, da je po Vašega Veličanstva ukazu zmagonosna avstrijska armada zasedla Bosno in Hercegovino, da izvrši imenitno zgodovinsko nalogo ter osvobodi kristjanske Slovane od krutega turškega jarma.

Da-si je na tisoče naših slovenskih sinov na klic svojega najvišjega vojnega gospoda moralo zapustiti svoj dom in svoje rodovine, doprinašali smo in radi še v prihodnje doprinašamo vse žrtve v veseli nadi, da iz prelite krvi hrabrih junakov avstrijske armade zacvete in se razvije zlata svoboda in blagor dozda

grozno zatiranemu jugoslovanskemu narodu v Turčiji.

Čim večja bremena pa nam in celej Avstriji naklada osvobojenje, pomirenje in urenje Bosne in Hercegovine, tem bolj nas sili patrijotična dolžnost, da odkrito povemo Vašemu Veličanstvu, kar nam srca teži in nas z opravičenim strahom navdaja, da ne bi iz strankarskih uplivov za naše vesleslavno cesarstvo narastli nevarni, pogubljivi nasledki, da ne bi silni pritisk sedaj vladajočih mož preveč oslabil duševne in gmotne moči naroda slovenskega, kateri je vedno bil in ostane krepk brambovec južnih mej proti vsem sovražnikom presvitle Habsburške dinastije in avstrijskega cesarstva.

Ko je Vaše Veličanstvo 19. maja l. 1877 kranjski deželni zbor po nasvetu ministerstva razpustiti blagovolilo, da si njegova postavna doba še ni bila dotekla, in ko smo kmalu potem bili k novim volitvam pozvani, smo pričakovali, da se bodo volitve ustavno in postavno vršile, pričakovali smo, da vlada in vladni organi bodo ostali nepristanski in da ne bodo pomagali v ta namen, da se uduši pravo mnenje davkoplačevalnega prebivalstva ter se zastopniki ogromne večine naroda našega potisnejo v deželnem zboru v manjšino.

Uže volilni red za kranjsko vojvodino od 26. februarja 1861 je tako pristransko napravljen, da ima kmetijsko ljudstvo, — in ravno to je pravo jedro naše dežele, kakor sploh celega cesarstva — nerazmerno malo poslancev voliti nasproti mestom, zlasti pa nasproti tako zvanemu velikemu posestvu, ki skoro tretjino poslancev v zbornico pošilja, dasi taka predprava ni niti v njegovi gospodarstveni veljavi, niti v znesku od njega plačanega davka utemeljena.

Kranjski deželni zbor je zato v najudanejših adresah 30. avgusta 1870 in 14. okt. 1871 naglašal nujno potrebo, da se deželni volilni red prenaredi in popravi z ozirom na potrebe dežele po razmerah davkarskih in drugih bremen, ter z ozirom na število davkoplačevalcev v raznih skupinah. Tačasne vlade, žalibože, naših prošenj in želja niso hotele priporočiti Vašemu Veličanstvu in kranjska dežela je morala lani voliti zopet na podlagi nepravilnega volilnega reda, voliti pod nezastlišanim pritiskom vladnih organov, da ne govorimo o naravnost nepostavnih, po kazenskem zakonu kaznivih činov, ki so, dasi objavljeni, še dozda nekaznovani ostali.

Britkim srcem čuti slovenski narod na Kranjskem pa tudi v sosednih deželah, da se narodna ravnopravnost, brez katere je celi obstanek mnogojezične Avstrije nemogoč, niti v naših šolah niti v uradih dejansko ne izvršuje, da možje, katerim je Vaše Veličanstvo izročilo krmilo države, povsod izpodkopavajo koren našemu narodnemu bitju in tako narodu opravi-

Čen strah za njegovo bodočnost in eksistenco vzbujajo.

Vaše Veličanstvo!

Vže tačas, ko je Vaše Veličanstvo v prvi milostno blagovolilo deliti svojo vladarsko oblast z ljudskimi zastopi, že tačas pred tridesetimi leti so zaupni možje slovenskega naroda, kateri v številu enega in pol milijona skupno živi od Drave in Mure do jadranskega morja in iznad Triglava do Sotle in Kolpe in čegar naravno središče je Kranjska z glavnim mestom Ljubljano, naglašali in v prošnjah do vlade razodevali goreče želje celega slovenskega naroda, da naj se vsi Vašemu Veličanstvu verno vdani Slovenci združijo v eno administrativno in če mogoče državno celoto.

Tudi kranjski deželni zbor je v svojih adresah do Vašega Veličanstva 30. avgusta 1870 in 14. oktobra 1871 povdarjal velike koristi tega združenja, vsled kterega bi slovenski narod ne samo svoje pravice in koristi lahko varoval, ampak se tudi za skupne državne namene s tisto trdnostjo potezal, katero bi mu dajala združena moč.

Kranjski deželni zbor bi zanemarjal svoje svete dolžnosti do lastnega naroda, ako bi tudi zdaj ne ponavljal stare prošnje vseh Slovencev, zanašaje se na enako ljubezen Vaš. Veličanstva do vseh svojih narodov, in pričakovaje, da bode modrosti Vaš. Veličanstva gotovo mogoče najti sredstva in pota, da bi se zadostilo tej vedno glasneje in glasneje razodevani živi želji vseh Slovencev po združenji slovenskih pokrajin v eno celoto.

Pa tudi z ozirom na splošne državne razmere moramo resnico povdarjati, da ustava pod vladajočo sistemom ne v najmanjši meri ni obrodila sadu, ki so ga nekateri krogi tako zaupljivo od nje pričakovali, ker ne samo da narodov ni pomirila, in blagostanje države prav nič ne zboljšala, je temveč nasprotstvo med narodi poostrila in njihova bremena tako pomnožila, da se revščina očividno čedalje bolj širi med ljudstvom.

Vzroki vseh teh nadlog iskati so najprvo v nenaravnem državnem zastopu, oziroma v nepravičnem volilnem redu, kateri je kriv, da večina državnega zbora ne reprezentuje večine avstrijskega prebivalstva, da se toraj ne opira na večino narodov in zato nima potrebne moči do vlade, da bi obrnila državo na boljši tir.

Negotovo je evropsko stanje; mir sveta ne stoji na trdnem stalu. Čas utegne priti, ko država potrebuje trdne složnosti in radovoljne požrtvovalnosti svojih narodov. Sveta dolžnost avstrijskih državnikov je toraj, narode zadovoljiti in vneti za skupne državne interese pod preblago prislovico Vašega Veličanstva: „Viribus unitis.“ To pa je le mogoče na podlagi enake pravice do vseh.

Najzvestejši udani deželni zbor tedaj poklada Presvitlemu prestolu preponižno prošnjo: Vaše Veličanstvo naj blagovoli na državno krmilo poklicati može, ktere je resna volja ustavne pravice po Vašem Veličanstvu vsem narodom najmilostljivejše podeljene, zagotoviti na podlagi resnične ravnopravnosti in pravičnega narodnega zastopa ter po tem potu narediti oni blagonosni mir med narodi, ki edini stvarja znotraj srečno, na zunanjo mogočno Avstrijo.

Bog ohrani, Bog blagoslovi Vaše Veličanstvo!
V Ljubljani, 5. oktobra 1878.

Dr. J. Bleiweis. Dr. J. Vošnjak. Dr. V. Zarnik. L. Svetec. Karl Klun. V. Pfeifer. Grof Barbo. O. Detelja. F. Potočnik. A. Navratil. Pakiz. Lavrencič. Dr. Poklukar. L. Robič. A. Kobler.

Ta se v zboru bere slovenski in nemški

v strmenje nemškutarjev, deželni glavar reče, da bo razpravo o nji in volitev odseka sedmerih udov, ki naj to adresso in veni prihodnjih sej o njej poroča, stavi na dnevni red ene prihodnjih sej.

Poročilo deželnega odbora o privolitvi naklada po 42% na prave davke v občini Libberga za razširjenje pokopališča in zidanja trtvašnice se izroči gospodarskemu odseku, nato pa pride na vrsto poročilo verifikacijskega odseka o volitvi Hočevarjevi v Novem mestu; pri tem se vname živahen razgovor.

Dr. Schrey poročevalec predlaga, naj se ta volitev potrdi, ker odsek pri njenem pretresanju ni našel nič nepostavnega ali sploh takega, po čemur bi bila volitev neveljavna.

Zoper predlog ta se prvi oglasi poslanec dr. Poklukar, ki v daljnem govoru pregleda nepostavnosti, ki so se tu godile pred volitvijo in po volitvi. On je ud odseka, pa se je prepričal, da nemčurska večina odsekova se ni marala spuščati v natančnejši pretres, nji je bilo le za glasovanje in tako je bilo vse posvetovanje kratko. Največa napaka — pravi — je bila po mestih ta, da so s tretjinsko priklado na redne davke delali okrajni glavarji, kakor se je njim bolje zdelo; v Krškem je bila vračunena, drugje ne. Tudi je okrajni glavar kasiral po županstvu sestavljeni imenik volilcev tako so bili izpuščeni nekteri, ki bi bili imeli ostati v njem, med temi tudi največji davkoplačevalec gospod Pfeifer, drugi pa so prišli v zapisnik, čeravno po postavnih določbah ne bi smeli imeti tu volilne pravice; tako neki Klemenčič, ki ima svoje pravo bivališče v Mokronogu, pa je vendar med volilci Hočevarjevimi. — V Kostanjevici so med volilci tudi sodnijski in davkovski uradniki, čeravno njihovo uradišče spada k občini Dobe in skoro vsi tam stanujejo; teh volilcev je veliko. (Govornik bere neko postavno določbo o tem, da nekdanji samostan kostanjevski spada res v občino Dobe.) Tudi učitelj je proti postavi dobil glasovnico od okrajnega glavarja, ko se je zavezal, da bo ustavoverno volil. — V Novem mestu so se med volilce vpisali vsi avskultanti in praktikanti pri sodnji, ki tudi po postavi nimajo volilne pravice, ter dali svoje glasove po ukazu sodnijskega predsednika Hočevarju. Marsikteremu pa se ta pravica ni dala kakor n. pr. profesorju Trdini; v Metliki se ni ravnalo po postavi, najmanj pa v Višnjigori, tukaj je že Vesteneckov okraj, zato so volilni imeniki tudi tako čudni, da zdaj v celi Evropi gotovo nikjer. Nek volilec (Turek) je bil ravno v ječi, ko so se glasovnice raznašale, pa je vendar volil Hočevarja. Občina Stari trg ne spada pod mesto, zato so bili tudi iz imenika zbrisani nekteri, tisti namreč, ki bi bili volili Grassellija, drugi pa ne, ki so volili Hočevarja. To je dvojna mera. Duhovniku beneficijatu so tudi vzeli volilno pravico, čeravno mu po postavi gre. Reklamacije pred volitvijo so bile v več krajih prepozne, in če onih, ki so pozaje došle deželnemu odboru, ne bi imel pretresati zbor, čemu se pa volitev v zboru sploh pretresa. Povsod ima o veljavi volitev zadnje besede deželni zbor, ki mora gledati na svojo čast, da se ne vrinejo vá-nj poslanci po nepostavnih volitvah.

Preidoč na volitev samo — pravi, da je največja nenaravnost ta, da v volilno komisijo ni bil na slovenski zemlji voljen noben Slovenec. Tako se je tudi ta komisija sila pristransko obnašala, in tako so prišla v volilni spis spačena imena od Grassellija, taki glasovi se mu tudi niso všteli, pač pa Hočevarju eden, pri kterem stoji samo Martin. Kjer so se take napake godile, volitev vendar ne more veljavna

biti. — Najhuje je pak kupovanje glasov. Da tak poslanec sedi med nami, žali čast tega zbora. Kje bodo ostali zastopniki dežele, če na njih sedežu denar sedit!

Nemškutarji zaženo viš, na narodni strani in po galerijah pa je tem besedam živahna pohvala.

Za dr. Poklukarjem govori poslanec Svetec. Ta potrdi vse, kar je rekel predgovornik. Odsek ni pretresal te volitve nič, ampak zanašal se je le na glasovanje, ker moč je pred pravico. Okrajni glavarji so s tretjinsko priklado ravnali, kakor jim je bolje kazalo. (Govornik bere v dokaz tega dopis Derbičev do loške županije, v kterem stoji, da se ta priklada ne sme všteti in to po „višem ukazu.“) Potem posname z nekterimi pristavki dr. Poklukarjeve izjave in pride do vradnega pritiska na volilce. V Novem mestu so neki vdovi obežali, da če voli Hočevarja, jej bo davek znižan in če ga ne bo mogla plačati, jo bodo čakali zanj. Lekarničarju so hudo žugali in okrajni zdravnik dr. Böhm mu je rekel, da če gre volit Grassellija, ga bo on končal. — Kupovanje glasov se je vršilo — kakor kmet pravi — prav „grobo“. V dokaz temu našteje celo rajdo oseb, ki so se s tem umazanim poslom pečale in ktere so se klatile okrog in po veliko dajale po 10, 20, 40 in celo po 100 gld. za en glas (Dr. Bleiweis praša vmes: Kdo je pa vse to plačeval?). To je res škandal, kakoršnemu po vsi naši Evropi ni para. Ali bomo mogli sedeti zraven poslanca, po kterem se bo s pristom kazalo in reklo: „ta je svoj sedež kupil?“ (Hud vriš med nemškutarji in klici „zur Ordnung!“) Zato stavi predlog, naj se potrditev te volitve odloži do tje, ko bo sodnijska obravnava o kupovanju glasov končana, — to zahteva čast zbora, to bo zahtevalo od nas ljudstvo. Živahna pohvala na strani narodnjakov in na galeriji.

Predsednik vitez Kaltenecker reče, da govornika sicer ne bo klical, „k redu“, pač pa spominja, naj bi se govorniki sploh manj dotikali oseb, kakor stvari.

Vitez Langer predlaga, naj bi se končala debata, ktera je njemu sitna, še bolj pa Hočevarju, ki z neko nerazumljivo neobčutljivostjo poslušja svoje grehe. Konec debate nemčurji sprejmó, in dobi besedo še dr. Vošnjak, ki se je že prej zá-njo oglašil.

Dr. Vošnjak pritrjuje predgovornikom, da tej volitvi manjka vsega za veljavnost. Kako so glasove zá-se dobivali, o tem pove tudi on en izgled. V Višnjigori je volilec, ki nikdar davka na plača. Naložen mu je, a dá se rubiti in takrat pravijo, da je berač, da ne more nič plačati; volil je pa vendar Hočevarja. Potem navede nekaj izgledov iz Štajarskega in Češkega o preloženji potrdila volitev, pri kterih je bil kak dvom o tem, so se li pravilno vršile ali ne. Tako pa se ne ravna nikjer, kakor v našem zboru. Poslanec, na kterem je le pičica suma, da je sedež kupil, ne sme sedeti med nami, dokler se ni popolnoma opral. Za takega poslanca pa ni prostora med nami, naj se imenuje Hočevar ali kakor koli.

Hočevar se oglasi, rekši, da je vse to izmišljija in z „jasno nevoljo zavrne od sebe sum, da bi bil on glasove kupoval.“ (Klici: „Vi ne, a drugi za vaš denar.“)

Dr. Vošnjak na to bere notarsko potrjeno pismo nekega volilca, ki je dan po volitvi v Metliki bahal se, da za Hočevarjeve denarje pije.

Poročevalec dr. Schrey, zagovornik Hočevarjev, skuša z golimi frazami v silno dolgotrajnem govoru oprati svojega klienta in pravi,

da vse, kar so narodnjaki navedli, je le izmišljaja, pa se mu ne posreči, to tudi dokazati. Hočevnar zró vedno verno vá-nj, njegov govor mu je fiašter na bolno vest, to se vidi na njegovem na smeh zategujenem zadovoljnem obrazu.

Ko je „zlati Robert“ končal svoj „speech“ popravi še poslanec gosp. Svetec izjavo njegovo zaradi ovadbe oseb; če niso res tako ravnale, naj pa tožijo, ako se čutijo žaljene. Tudi poslanec g. Klun popravi Schreyeovo trditev s tem, da je Hočevnar poslal denarja za požarno stražo v Metliko; to se je zgodilo po volitvi, denar za agitacije pa je poslal pred volitvijo; tudi konstatira, da ima beneficijati v Višnji gori res volilno pravico, ki mu je bila letos vzeta že kot davkoplačevalec.

Pri glasovanju nemčurji vržejo Svetčev predlog, potrdijo pa pri ustnem glasovanju volitev Hočevnarjevo z 19 proti 14 glasovi.

Načrt postave o iztirjevanju denarnih dolgov od občin in skladnih družeb se potrdi, a tretje branje, t. j. končna potrditev odloži do ene prihodnih sej, ker je treba še nekterih pozvedeb.

Obravnava o postavi zaradi reje plemenskih bikov se zavoljo pozne ure, ker bo debata dalje trajala, po predlogu gosp. dr. Bleiweisa odloži za prihodnjo sejo, potrdi se pa računski sklep kranjskega normalno-šolskega zaklada s 3817 gld. 98 kr. gotovine in 134628 gld. 4 1/2 kr. premoženja.

Prošnja glavnega odbora za obdelovanje ljubljanskega mahù za premembo §. 31 dotične postave tako, da bi se požiganje na mahù podaljšalo, da bi bilo dovoljeno namreč od 15. avgusta do 1. maja, se ne vsliši. Čeravno jo namreč poslanec Potočnik celó v nemškem jeziku prav toplo zagovarja, se drži nemškotarska večina vendar Dežmanovega nasveta ter zavrne Potočnikov predlog.

Po vsem tem se seja sklene, ostale točke dnevnega reda pa se prelože na 8. sejo, ki je bila včeraj 7. oktobra.

Štajarski zbor je 5. t. m. volil odsek 12 udov, 8 liber. in 4 narodnih, ki bodo pretresal adreso, ktera se ima poslati presvitlemu cesarju. Baron Hammer je vlado vprašal zavoljo vedne premembe šolskih knjig, narodni poslanec Šnideršič pa zaradi iztirjevanja davkov od družin v vojake poklicanih rezervistov. — Preiskava zaradi Slovenjegraške volitve, pri kateri je zmagal narodni kandidat dr. Šuc, se je te dni vršila pri Slovenjegraški okrajni sodniji. Nemčurja Nasko in Soršak sta tožila volilca g. Šerbelja, da je od župana g. Mlakarja kot voliten mož prejel denarjev ter bil podkupljen. Deželni zbor zaradi tega volitve ni potrdil. Preiskava pa je pokazala, da g. Šerbelj od gosp. Mlakarja ni prejel drugega denarja, kakor tistih par goldinarjev, ktere mu je srenja za pot k volitvi odmerila, ker je na Štajarskem sploh navadno, da občine svoje volilce za stroške odškodujejo. Nasko in Soršak sta tedaj šla z dolgimi nosovi iz sodnije, o nedolžnosti gosp. Šerbelja in g. Razgorška, ki je bil v enaki zadevi tožen, se je takoj telegrafično poročalo deželnemu zboru v Gradec.

V **koroškem** zboru je dr. Luggin 5. t. m. nasvetoval, da naj država napravi in vzdržuje posilne delavnice. Dalje je nasvetoval, da naj se deželnemu odboru naroči preiskovati slabe nasledke, ki jih splošna vojaška dolžnost ima za socialne in denarne deželne razmere. — Poslanec Walter je nasvetoval, da naj se posilno legaliziranje odpravi. Nasveti so se izročili dotičnim odsekom.

Goriški zbor je 4. in 5. t. m. obrav-

naval o čebeloreji, dednem davku za šole, pravih za kmetijsko šolo in proračunu deželnih zakladov in mnogo prošenj. V s e d m i seji je deželni glavnik po nasvetu viteza Ritterja izrazil nevoljo in grajo zaradi protiaavstrijskih demonstracij, ki se v zadnjem času na Goriškem pogostoma vršé. Razložil je, od kod prihajajo te demonstracije in kako se naše Avstriji in Habsburški rodbini zvesto in vdano ljudstvo s studóm obrača od takih zaničljivih dejanj. Stavil je tedaj predlog, da naj vsi poslanci vstanejo v znamenje, da slovesno grajajo in ostro obsojujejo v svojem in svojih volilcev imenu vse te puntarske demonstracije, kar se je soglasno zgodilo. V soboto bil je deželni zbor sklenjen.

Predariški zbor je sklenil premeniti volilni red in razširiti volilno pravico, ter je v ta namen volil odsek 5 udov. Tudi proti oderuštvi in posilnemu legaliziranju je zbor povzdignil svoj glas; v deželni odbor so bili izvoljeni Ganahl, Gilm, Hammerer in Thurnherr.

Tirolski zbor hoče tudi oderuštvi nasproti stopiti, ter je vlado vprašal, bi li ne hotela skrbeti tudi za to, da bi se jedila in pijače ne kvarile in ponarejale?

V **českem** zboru so 4. t. m. obravnavali adreso do presvitlega cesarja. Vstavoverci so zlasti povdarjali, da adresa zaradi vojske na jugu ni prilična, prememba volilnega reda nepotrebna. Tudi bi Čehi vsled take premembe ne bili nič na boljsem. Kako so ti gospodje res modri; če bi ostalo vse, kakor je, zakaj pa se tolikanj upirajo vsakteri premembi?

Iz Bosne.

General Filipovič je sporočil cesarju, da je Bosna zdaj ukrotena, in v rokah ces. vojne ter da je večina ljudstva s tem zadovoljna. Vojaki so dobre volje. Cesar so odgovorili, da se vesele, ker so naši vojaki zasedli Višegrad in Gorazdo, ter s tem deželo vso zasedli. Cesar se zahvalijo poveljniku in vsem generalom, pa tudi vsem vojakom, ki so se tako hrabro in vztrajno borili.

Cesar se vesele tudi, da kaže ljudstvo svojo vdanost in pokorščino do Njih, in upajo, da bo od zdaj znanprej vladalo v Bosni blagostanje, mir in sprava.

Politični pregled.

Avstrijske dežele.

V Ljubljani 7. oktobra.

Ministerska kriza ogerska napravila je enako krizo na Dunaji. Novine dunajske poročajo soglasno, da je ministerstvo cesarju izročilo prošnjo, naj bi se o njihovi že 3. julija izročeni odgovori odločil, ker se bliža državni zbor in je treba sestaviti proračunske predloge. Tudi vnanji ministri zlasti Andrassy so v nevarnosti, da bodo morali popustiti svoje službe; pa Andrassy neki še vedno misli, da mu bode mogoče v Cisli in Transli na krmilo spraviti svoje misli in načel. Nekdanje njegovo glasilo, „Pester Lloyd“ pa trdi, da Andrassy ne more več ostati minister, in se v dokaz sklicuje na to, da cesarja ni spremil na Ogersko in se pripravlja celo na odhod v Terebes, kjer ima svojo grajščino. Naši ministri so imeli 4. t. m. posvetovanje, pri katerem so se nekateri ministri odločno (?) izjavili, da pri sedanjih okoliščinah ne prevzemo več ministerstva. Te dni se bodo na Dunaju zbrali nekateri državni poslanci, da se posvetujejo, kaj jim je vsled splošne ministerske krize storiti. „N. W. Tag-

blatt“ piše, da bodo sicer poskusili na krmilo poklicati parlamentarično ministerstvo, vendar pa dobro podučeni krogi sodijo, da se utegne ta kriza razširiti na vse osebe vseh treh ministerstev, dunajskih, ogerskih in skupnih (kar se je res zgodilo), ter premeniti tudi vse državnopravne razmere avstrijskega cesarstva. O odgovori Auerspergovega ministerstva na Dunaji sodijo, da jo bode cesar sprejel, o naslednikih njegovih pa se prav nič ne more vedeti. Odpoved ogerskih ministrov so cesar na znanje vzeli ter so 5. t. m. ministre v Budapešti k sebi poklicali. Tisza je cesarju svetoval, da naj se pokličejo Szlavy, Bitto, Szapary, Majlath ali Simonyi. Slavy, Majlath in Sennyey so bili res že poklicani k cesarju, pa ker se hočejo cesar posvetovati z vsemi strankami, preden izvolijo novo ministerstvo, ter zaslišati tudi nekatere može, katerih zdaj ni v Budapešti, bodo druge državnike k sebi poklicali na Dunaj ali pa v Budapešt, kamor v četrtek zopet odidejo. Dosedanje ministerstvo bode začasno še dalje opravljalo svoj posel. Levičarji so s sedanjim ministerstvom tako malo zadovoljni, da so sklenili ljudem priporočati, naj tisti dan, ko se razglasi njegov odstop, mesto razsvitlé. Glavni vzrok odpovedi, pravi „Naplo“, so stroški bosenske vojske, za ktere bi bilo treba koncem prihodnjega leta izdati 400 milj. obligacij, kar bi po odbitih letos plačanih stroških znašalo 300 milj. novih dolgov, in 40 milj. stalnega primanjkljeja na leto. Pri teh okoliščinah Szellu ni bilo mogoče ostati v ministerstvu. Madjarom se zdé stroški za skupne zadeve vedno preveliki, za madjarsko baharijo pa jim nobeni izdatki niso previsoki.

Vnanje države.

Ruski general Totleben je 2. t. m. došel v Odrin. Ljudstvo ga je povsod navdušeno sprejemalo ter prosilo cesarju sporočiti zahvalo za odrešitev izpod turške oblasti. Turki so pokazali svoje zaupanje do nove vlade s tem, da so oddali orožje.

V **Carigradu** angleški vpliv čedalje bolj gine, ruski pa raste. Ravno tisti krogi, ki so sultanu odgovarjali, da naj pogodbe z Avstrijo ne sklene, ravno ti krogi mu tudi odsvetujejo, da naj ponudbe Angležev, vrediti Malo Azijo, ne sprejme. Angleži so najbolj krivi, da se vzhodno vprašanje že zdaj do dobrega ni rešilo, gledali so na svoj dobiček, ne pa na občni blagor, a na zadnje bodo vendar ostali na cedilu.

Izvirni dopisi.

Iz šentviške okolice na Dolenjskem 4. oktobra. (Je šola v Velikem Gabru potrebna?) Vrli naši poslanci g. Klun, g. Svetec, g. dr. Poklukar in drugi so se prebivalcem šentviške fare neizrečeno prikupili, ker so nepotrebno šole Vestenek-Taufferjeve v Velikem Gabru v deželnem zboru v 5 seji razpravljali in demoraliziranje ljudstva naše okolice po Vesteneku priobčili v deželnem zboru, ker se to ni smelo po časnikih lansko leto razglasiti. — Splošno nevoljo pa zbudil je v naši okolici c. kr. litijski glavnik s tem, ko je v deželnem zboru potrebo šole „pod Gabrom“ tedaj obcesti veliki in gostilnici skušal dokazati zavoljo preobširnega šolskega okraja, — in ko je ta g. k. glavnik v deželnem zboru govoril neresnico, da se ustanovitvi te šole ni upiralo ljudstvo in da so še celo župani za njo prosili.

Čudno se zdi vsakemu človeku naše okolice, zakaj da je naš šolski okraj še le po dohodu Vestenecka v Litijo tako preobširen po-

stal, da se mora nemudoma in brez prevdarka šola Podgabróm ustanoviti; saj so poprej tudi otroci v šolo hodili v Šentvid po ravno tistem potu ko zdaj in nikomur ni prišlo na misel v Podgabrú šolo zidati, dokler te misli ni sprožil sam Vesteneck iz uzrokov ničevih, ktere hočemo nekoliko priobčiti svetu.

V velikem Gabru je star duhoven v pokoji že več let; ker je starček slaboten in večkrat bolan, so Gabrovci v skrbeh po starčkovi smrti brez duhovna biti in ta strah je toliko bolj opravičen, ker so Gabrovci s šentviškem g. župnikom in duhovni v vednem nasprotju [zastran] pokopališča, katero ni blagoslovljeno in na katerem se morajo grobi po Vesteneckovem povelji v skale streljati. Tudi Gabrovce vest peče, ker so č. gospodu starčku penzionistu nad 800 gold t. j. osemsto gold. na kolekturi dolžni. — V takih stiskah so se Gabrovci po svojem županu obrnili do o. kr. glavarja Vestenecka, češ, da bi jim po gospodovi smrti oskrbel zopet fajmoštra. Ker se je župan Vestenecku tako globoko poklonil in ga tako rekoč kot škofa počastil, je menda Vesteneck mu obljubil na to delati, da dobijo duhovna kadar starček umre. Kmaló po tej izjavi so imeli v Podgabrú sejo pri vinu in sklenili so pokopališče napraviti in šolo zidati češ, potem bomo že dobili kje še kakega duhovna, da bo nam ob nedeljah maševal, če tudi ne pridigoval in znabiti se dóbí še celo tak duhoven, da šolo začasno prevzame in juhe! potem potem naj gredo vsi šentviški farji — rakom žvižgat. Se ve, da tem modrijanom ni bilo še nikoliko nič mar za duhovna in sv. mašo — ampak le za svoj dobiček in ta je, da se v krčmah v velikem Gabru in v Podgabrú ob nedeljah in praznikih pijačuje in da se o pogrebi prav dobro pije in jé, kar dobro dene krčmarju v Velikem Gabru in oštirju Podgabróm. Vse to je Vestenecka močno razveselilo in obljubil je Gabrovcem šolo rekši, da jih ne bo veliko stala, kajti samo za material naj bi skrbeli, drugo jim bo vse iz kase pridobil.

Taka obljuba Vesteneckova je ljudi, ki malo še nemčurskih priliznjencev poznajo, razveselila, naglo so pod Vesteneckovim predsedništvom Gabrovci, brez drugih sosednih občin prošnje za šolo skovali in tako zoper voljo prebivalcev iz Biča, (kjer je letos odstavljeni župan iz hlinosti do glavarja pa brez dovoljenja svojih ljudi za šolo v Podgabrú se podpisal in je edini župan za Gabrovskem podpisal), Malega Gabra, Malega in Velicega Dula, Gombišče itd. šolo v Podgabrú zidati sklenili. Zoper šolo v Podgabrú (Velikem Gabru) so tedaj vsi prebivalci iz sosednih občin in raje pošiljajo svoje otroke v Šentvid, kot v Podgaber. Za šolo Podgabróm ni prosil razun župana v Velikem Gabru in župana v Biču — nobeden župan. Čudno tedaj, kako more Vesteneck reči, da so prosili župani! Ljudstvo pa se je upiralo in se upira šoli Podgabrú sploh — razun Gabrovcev. Može iz Gombišč, Biča, Dul, malih in velikih, in drugih krajev so že v Ljubljano hodili se upirat šoli, ker pri c. kr. glavarju Vestenecku niso nič opravili, to gotovo védo ljubljanski gospodje in prejšnji g. Widman.

Konečno naj bo še omenjeno, da je gospod poslanec Svetec dobro Vestenecku svetoval, da bi ta glavar z ljudstvom bolj človeško ravnal, in dostavljamo le še željo — da bi ta glavar tudi z otroci iz Gombišč, Velic in Malih Dul nekoliko bolj človeško ravnal, kajti otroci iz teh vasi so do lanskega leta

šolo obiskovali na Selih, kamor je le $\frac{1}{2}$ do $\frac{3}{4}$ ure hoda, pa od lanskega leta 1877/8 na Selu ne smejo več v šolo.

Domače novice.

V Ljubljani 8. oktobra.

(*Tombola*) na narodnem trgu je bila prav živahna, menda ni kmalu bilo toliko ljudi tam zbranih, kakor v nedeljo. Trajala je od treh do petih popoldne. S številko 57, ki je bila tudi 57ta vlečena, ste bili dobljeni tomboli. Našemu ljudstvu je bila taka javna tombola kaj novega, zato je bilo gledalcev še več, ko igralcev. Dohodek je, kakor slišimo, precéj izdaten.

(*Veleč. knez in škof dr. Janez Pogačar*) so se včeraj iz Gorice zopet vrnili v Ljubljano.

(*Adresa do presvitlega cesarja*), katero je dr. Bleiweis v včerajšnji seji vtemeljeval, bila je od nasprotne stranke že v prvem branji zavrnjena ter se še nobenemu odseku ni izročila v pretres. Danes je zopet seja.

(*Ogenj*) je bil včeraj zvečer viditi unkráj Viča. Kaj in kje je gorelo, dozdej še nismo zvedeli.

Razne reči.

„Religionsfreund“ imenujete se dve brošurici, kateri je ravnokar na svitlo dal karmelit Fr. Serapion a S. Andrea. Prva govori o bogotajcih druga pa o rednosti človeški. Dobivate se po 20 kr., obe skupaj po pošti naročene pa za 45 kr. v komisiji knjigarne O. Klerr-ove vdove pred škofijo št. 6. v Ljubljani.

— Duhovske premembe v ljubljanski škofiji: Fajmoštri so postali č. gg. Matija Lavrič v Novi Oslici, Janez Čibašek v Št. Vidu pri Žilčah. Premešeni in nastavljeni so bili č. gg. kaplanje: Luka Hiti, beneficiat v Vipavi za kurata v Ustja; Matija Absec iz Šmartna pri Litiji za administratorja na sv. Goro, Janez Klun v Št. Vid pri Zatičini, Anton Brodnik v Radolico, Janez Petrovič v Moravče, Karl Kurent k sv. Križu pri Kostanjevici, Janez Bevc v Hrenovice, Gothard Roth v Logatec, Janez Molj sem. duh. v Rovte. Anton Jamnik iz Moravč v Sorico za administratorja, Aljančič Janez za II. v Moravče, Val. Bergant v Šmarten pri Litiji, Anton Šmidovnik, sem. duh. v Črnomelj. Škerjanec Matija iz Trnovega za kurata v Harije, Anton Žgur v Trnovo, Ferd. Kogej v Hrenovice za II., Gašper Vilman, sem. duh. v Metliko, Franc Gornik, sem. duh. za benef. v Šmartin pri Litiji, Andrej Zaman, novop. v Srednjo vas v Bohinji, Anton Korbič iz Begunj v Sostro, Janez Piskar v Begunje, Jožef Laznik novop. v Čermošnice, Val. Aljančič iz Doline v Št. Peter pri Novem mestu, Miha Lavtižar novop. v Dolino, Mavrilič Šarabon iz Predaselj v Šmarijo, Franc Kregar, novop. v Predaslje, Janez Brezovar z Iga v Št. Rupert, Koritnik Jakob na Ig, Matej Ferčej, novop. v Drago, Jožef Borštinar v Vinico, Jakob Bajec, novop. k Fari pri Kostelji. — Umrli je 28. sept. č. g. Jakob Krašna, fajmošter v Zagradcu, in fara je razpisana 3. t. m. Mirnapeč pa 6. sept.

V lavantinski škofiji: Umrli je č. g. Jakob Holc, župnik v Wurmbergu v 53 letu 30. sept., in za provizorja tje gre č. g. Franc Osmec. Č. g. Pučko je postal župnik v Št. Ilju.

Eksekutivne dražbe.

9. oktobra: 3. Cujnik iz Zapuž, 3. Hočevar iz Pristave, 3. Pavlin, iz Čačne vasi, 3. Penca iz Čermošnic, vsi v Novem mestu. 2. Jenko iz Visokega, 1. Ovičaj iz Moš, oba v Kranji. 2. Valjavec iz Spodnje Šiške, 1. Križman iz Peča, 2. Tancik iz Verbljen, 1. Sedek, 1. Smrtnik iz Švice, 1. Lenič iz Golega, vsi v Ljubljani.

Umrli so:

Od 1. in 4. oktobra: Peter Zdešar, kamnosek 55 l., za sušico. Albin Korošič, sukn. o. 2 $\frac{1}{2}$ l., za jetiko. Marija Osel, kancel. str. h. 26 l., za jetiko. Franc Petan, hiš. pos. in gostiln. 36 l., Neža Cirar, branj 50 l., za jetiko. Marija Fržen, strež. o. 4 l., za vtriplj. pljuč.

Loterijske številke, 5. oktobra.

V Trstu: 76, 83, 66, 74, 24.
V Lincu: 69, 12, 35, 36, 52.

Telegrafične denarne cene 7. oktobra.

Papirna renta 61.40 — Srebrna renta 63.10 — Zlata renta 72 — 1860letno državno posojilo 111. — Bankine akcije 794 — Kreditne akcije 232.25 — London 116.35 — Srebro 100 — Cos. kr. eskini 5.57. — 20-frankov 9.37.

Zahvala.

Franc Blaschir, računski vodja v Deutsenthalu je bil skoz poldrugo leto pri Greshamu na smrt za precejšno svoto zavarovan. Gosp. Valentin Zeschko, zastopnik tega društva v Ljubljani, izplačal mi je prav točno to svoto, za kar mu javno izrekam svojo zahvalo ter omenjeni zavod vsem najtoplejše priporočam.

Deutsenthal pri Celji 30. sept. 1878.

Jožefina Blasir,
roj. **Falle,**
vdova.

Zahvala.

V noči med 2. in 3. t. m. je

Ivan Rebič,

po domače Mrjančnik, posestnik in krčmar iz Vira pri Vrhniki, po dolgi bolezni v gospodu zaspal, zapustivši ljubljeno soprogo, doraščene sina in dve hčerki. 4. t. m. se je mnogo narodnjakov iz Vira in iz Vrhnike njegovega pogreba vdeležilo in ranjcega z žalujočim srcem na gomilo večnega miru spremilo. Z ranjčim je zgubila vrhniška čitalnica zvestega uda in vnetega domoljuba in narodnjaka, za kar bode ostal tukajšnji čitalnici vedno v živo-prijaznem spominu.

Nagrobni križi

pozlačeni, z najlepšimi napisi se dobivajo pri meni na izbiro, s kamnom ali pa brez njega, pa tudi železje vsake verate iz najboljših fužin, vse prav po ceni.

V Ljubljani meseca oktobra 1878.

Sp. Pessiack,

prodajalnica železja, gledališke ulice št. 8 blizu frančiškanskega mosta.

(4)

Najprimernejše darilce

za

pridne otroke

ste povesti:

1. **Hanani,** ali **zadnji dnevi Jeruzalema,** in
  2. **Zadnji dnevi Ogleja.**
- Knjižici obsegate okoli 180 strani in se dobivate mehko vezani po 30 kr. pri opravištvu „Slovenca“, ki po želji preskrbi tudi ličnejše vezanje. Kdor jih naroči deset dobi eno knjižico po vrhu. (24)